

ΤΑ ΑΦΕΝΤΙΚΑ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΕΝΑ ΑΛΛΑ ΘΕΛΟΥΝ ΚΑΠΟΙΟΝ ΝΑ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙ

ΑΠΟ ΤΑ «ΚΥΜΑΤΑ» ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ, ΣΤΙΣ «ΡΟΕΣ» ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ (ΜΕΡΟΣ Β')

Ήταν Μάιος του 2011 όταν ο Διονύσης Σαββόπουλος – ένας άνθρωπος που έχει περάσει τόσο από την αριστερά όσο και από τη δεξιά, και συνεπώς κατάλληλος για να συνοψίζει εθνικές στρατηγικές μέσα σε λίγες λέξεις – είχε προτείνει σε μια συνέντευξη «να μεταφερθούν οι λαθρομετανάστες σε νησιά με χαμηλό πληθυσμό... καλλιεργώντας τη γη». Πρότεινε ακόμη «να κηρυχθεί η πρωτεύουσα σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης [και] να “καθαριστούν” τα κτίρια από τους τοξικομανείς και τους μετανάστες». ¹ Η εποχή έμοιαζε λίγο-πολύ με τη σημερινή. Η κρίση ήταν στα χείλη όλων και ανέμεναν να τους έρθει κατακέφαλα, στο κέντρο της Αθήνας εφαρμόζονταν πολιτικές μηδενικής ανοχής, ο κρατικός μηχανισμός ετοιμαζόταν για μια πρωτόγνωρη κλωτσοπατινάδα στους μετανάστες εργάτες μέσω στρατοπέδων κράτησης ανά την επικράτεια και σε όλους μαζί μέσω των νεο-ναζί. Και μπορεί το σχέδιο «ατρόμητοι ναζί» να τσάκισε, αλλά τα στρατόπεδα και η κλωτσοπατινάδα στους μετανάστες είναι βέβαια ακόμη εδώ!

Τελικά, ο Σαββόπουλος δεν είχε πει και κάτι ρατσιστικό. Και αυτό το ξέρανε καλά τόσο οι δεξιοί όσο και οι αριστεροί. Όπως έσπευσε να διευκρινίσει ένας από το txs, η πρόταση Σαββόπουλου ήταν

σαν σύνοψη μιας εθνικής στρατηγικής αντιμετώπισης του προβλήματος που αν είχε ακολουθηθεί εδώ και χρόνια, θα είχε βοηθήσει στην περιφερειακή ανάπτυξη και, θα είχε εντάξει πολλούς από αυτούς τους ανθρώπους στην Ελλάδα, με λιγότερα προβλήματα, εκτονώνοντας αισθητά την γκετοποιήση που γεννά όλα όσα έγραφα πιο πάνω.²

Δυο χρόνια αργότερα ο Δημήτρης Χριστόπουλος, τότε υποψήφιος ευρωβουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ και σήμερα κοσμήτορας στο Πολιτικών Επιστημών του Παντείου, σε ένα κείμενό του νοουθετούσε τη δεξιά κυβέρνηση του Αντώνη Σαμαρά, γράφοντας πως η ελληνοποίηση ενός ποσοστού μεταναστών θα βοηθούσε τόσο να μειωθεί ο «ξένος πληθυσμός» στην Ελλάδα όσο και να εξασφαλιστεί η «κοινωνική συνοχή του κράτους». ³ Στα χρόνια αυτά που ο ΣΥΡΙΖΑ μεταμορφώθηκε σε κόμμα εξουσίας μπήκαν πραγματικά οι εθνικές βάσεις για μια μεταναστευτική πολιτική. Έκτοτε το αν ήταν κάποιος δεξιός ή αριστερός ενώ μιλούσε για τη μετανάστευση, ήταν τελείως αδιάφορο. Το ζήτημα ήταν να μπορεί κανείς να μιλήσει για το ζήτημα θίγοντας τους βασικούς πυλώνες αυτής της εθνικής πολιτικής:

α) ανάπτυξη της χώρας και ταυτόχρονη εξασφάλιση της κοινωνικής συνοχής του κράτους – δηλαδή, ξεζούμισμα των μεταναστών στη δουλειά, τα κέρδη στα ελληνικά αφεντικά και ταυτόχρονα χαμηλές εργατικές εντάσεις που επιτυγχάνονται είτε με μαστίγιο είτε με καρότο (π.χ. άδειες παραμονής ή άλλα μικρο-προνόμια)

β) μείωση του ξένου πληθυσμού και ταυτόχρονη επίλυση δημογραφικού (πολιτική απόδοσης ιθαγενειών αλλά επίσης βασικά τόνωση του ασφαλιστικού συστήματος)

Είναι σε αυτό το πλαίσιο που «προτάσεις» σαν του Διονύση Σαββόπουλου σήμερα κανείς δεν τις χαρακτηρίζει ρατσιστικές, ειδικά αν δεν κάνουν το λάθος να αναπαράγουν τη λέξη «λαθρομετανάστης». Στο προηγούμενο κείμενο ⁴ μιλήσαμε για τη μετανάστευση εργασίας μέσα από σκηνοθετημένες κρίσεις και τα αιτήματα για χρηματοδότηση. Είπαμε για τα πακέτα χρημάτων που ήδη απολαμβάνει το ελληνικό κράτος (και οι τοπικές κοινωνίες) επειδή «ευτυχώς υπάρχει πρόβλημα» και αναφερθήκαμε εν συντομία στις νέες εργατικές πολιτικές της Ε.Ε. που περιγράφονται ως «ένταξη των μεταναστών». Σ' αυτό το κείμενο εστιάζουμε ακριβώς στο άλλο μισό της μεταναστευτικής πολιτικής, δηλαδή την εργατική πολιτική του ελληνικού κράτους, που πάει πακέτο με τη διαχείριση των μεταναστών ως πρόβλημα δημόσιας τάξης. Και τα στρατόπεδα κράτησης μεταναστών εξυπηρετούν ακριβώς αυτόν το σκοπό. Είναι δεξαμενές μιας σταματισμένης εργατικής δύναμης, απομονωμένης από τον ελληνικό πληθυσμό αλλά διαθέσιμη στα ελληνικά αφεντικά.

Το στρατόπεδο στο Κουτσόχερο Λάρισας είναι ένα ενδεικτικό παράδειγμα. Το στρατόπεδο του Κουτσόχερου βρίσκεται στη μέση του πουθενά. Δεν συνδέεται με αστικά λεωφορεία, ούτε καν με το ίδιο το χωριό Κουτσόχερο. Τα αφεντικά έρχονται με τα αγροτικά τους, παίρνουν τους μετανάστες που χρειάζονται για δουλειά και τους επιστρέφουν μετά το πέρας. Αυτό συμβαίνει βέβαια σε όλη την ενδοχώρα. Στο στρατόπεδο της Θήβας σχεδόν όλοι οι μετανάστες και οι μετανάστριες εργάζονται στα χωράφια πέριξ της Θήβας, το ίδιο συμβαίνει και με τα στρατόπεδα των Σερρών, της Μαλακάσας και των Οινόφυτων, της Ριτσώνας και του Σχιστού, τα οποία έχουν ανατεθεί μέσω τοπικών κρατικών δικτύων σε συγκεκριμένα μικρο- και μεγαλοαφεντικά, απ' τα χωράφια της Κρήτης μέχρι το λιμάνι του Πειραιά. Τον ρόλο του διαμεσολαβητή για το ποιος θα εργαστεί πού τον παίζουν είτε οι στρατοπεδάρχες είτε ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης που έχει βέβαια τη δική του πρόσβαση στους έγκλειστους. Και είμαστε βέβαιοι ότι το ελληνικό κράτος έχει ξεβολευτεί με τη συγκεκριμένη θέση που ο Δ.Ο.Μ. έχει καταλάβει ως συντονιστής της εργατικής δύναμης των μεταναστών. Εξαιτίας του ξεβολέματος αυτού μάλιστα, η οργάνωση της εργασίας των μεταναστών συνιστά ένα ωραίοτατο πεδίο μάχης για το ελληνικό κράτος και τους υπόλοιπους επίδοξους οργανωτές αυτής της εργασίας, π.χ. τις διάφορες ΜΚΟ και οργανισμούς.

Αριστερά η πρώτη αφίσα της *autonome antifa* για το 2012 και δεξιά η αντίστοιχη πρώτη αφίσα για το 2013. Τα θέματα ευδιάκριτα διά γυμνού οφθαλμού. Η καλά σχεδιασμένη πολιτική του ελληνικού κράτους για τους μετανάστες. Το μάντρωμα τους – μέσω αστυνομικής σκούπας – σε στρατόπεδα κράτησης. Η συγκατάβαση σε αυτή την πολιτική από τους έλληνες μικροαστούς ρατσιστές. Και η αίσθηση της συνήθειας να ζούμε σε πόλεις-στρατόπεδα, η απάθεια μπροστά στον απογυμνωμένο φασισμό που ξεσπούσε πάνω στον πάτο της εργατικής τάξης. Τα χρόνια έδειξαν ότι αυτά τα ζητήματα παρέμειναν βέβαια στα αζήτητα για πολλούς οπαδούς του Σαββόπουλου, ενώ οι υλικές συνθήκες καθόλου δεν άλλαξαν προς το καλύτερο, ίσα-ίσα!

Η ΟΡΙΜΑΝΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ

Τον περασμένο Σεπτέμβριο, στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ Αλέξης Τσίπρας ανέπτυξε με τρόπο γλαφυρό τη σαββοπούλεια λογική που πριν δέκα χρόνια όλοι πέσανε να τη φάνε σαν ρατσιστική:

Όπου κι αν βρεθείτε στην ύπαιθρο αλλά και στα μεγάλα αστικά κέντρα που είναι τουριστικά κέντρα, υπάρχει τεράστιο έλλειμμα εργατικών χεριών. Και στους αγρότες γης, και στον τουρισμό, παντού στην αγορά. Εργατικών χεριών, εργασιών που για λόγους που δεν είναι της παρούσης να συζητήσουμε, οι Έλληνες συμπολίτες μας δεν επιθυμούν να εργαστούν σε δουλειές του ποδαριού, στο μάζεμα της ελιάς, στο μάζεμα των ροδάκινων... Νομίζω όμως ότι η λύση θα είναι... να τους πούμε «δεν περνάτε στην Ευρώπη... αλλά εάν έρθετε εδώ, θα ξέρετε ότι έχετε δύο επιλογές: ή να γυρίσετε πίσω, ή να ενταχθείτε με τους όρους που το ελληνικό κράτος προβλέπει να ενταχθείτε, που σημαίνει να μπείτε σε μία παραγωγική διαδικασία», που σημαίνει η ερειπωμένη ύπαιθρος να αποκτήσει εργάτες γης, που σημαίνει ότι δεν θα κάθεστε για να σας δίνουμε επιδόματα μέχρι να βρείτε τον τρόπο να φτάσετε στην Ευρώπη με smugglers, με διακινητές. [...] Έχει να κάνει και με την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος, έχει να κάνει και με τον καταμερισμό εργασίας, έχει να κάνει όμως και με το πώς συνολικά μπορείτε να αντιμετωπίσετε ένα πρόβλημα...⁵

Οι σκέψεις του προέδρου του ΣΥΡΙΖΑ βέβαια στην πραγματικότητα μπορούν να βρεθούν και στα δεξιά του πολιτικού φάσματος. Ο πρόεδρος ουσιαστικά είπε ότι η χρηματοδότηση της μετανάστευσης και η χρηματοδότηση της νέας εργατικής πολιτικής είναι το ένα και το αυτό. Αφεντικά και κράτος διαδίδουν εδώ και μήνες ότι τους λείπουν εργατικά χέρια, απ' αυτά που δουλεύουνε συνήθως στις δουλειές του πάτου. Και άρα ας γίνουμε όλοι λίγο αντι-ρατσιστές πάλι. Τον περασμένο Δεκέμβριο σε ένα άρθρο της ΕΦΣΥΝ με τίτλο «Ευπρόσδεκτοι για τους εργοδότες οι πρόσφυγες»,⁶ γράφτηκε ότι με βάση μια πρόσφατη μελέτη στα κατά τόπους αφεντικά: «η έρευνα καταδεικνύει τον ενθουσιασμό των εκπροσώπων επιχειρήσεων για συμμετοχή σε δράσεις προώθησης της κινητικότητας προσφύγων για απασχόληση, ενώ οι εργοδότες δηλώνουν την ανησυχία τους λόγω της απουσίας συντονισμένων προσπαθειών για την εύρεση εργαζομένων από τις τάξεις των προσφύγων!»! Λίγο παρακάτω γράφτηκε ότι οι εργοδότες χρησιμοποιούν προσωπικά δίκτυα για να βρουν μετανάστες-εργάτες (που ζούμε;) και τώρα ζητάνε έναν μόνιμο μηχανισμό προώθησης στην απασχόληση να οργανωθεί από το κράτος, ει δυνατόν με ηλεκτρονική πλατφόρμα που να διασταυρώνει τη ζήτηση και την προσφορά εργασίας.

Και ο ενθουσιασμός των αφεντικών για περισσότερους μετανάστες-εργάτες δεν περιορίστηκε στις αριστέρες εφημερίδες! Ένα άρθρο στην Καθημερινή είπε τα πράγματα εξίσου ωμά:⁷

Η συζήτηση για τους όρους συμμετοχής μεταναστών στην παραγωγική βάση της οικονομίας είναι το θέμα που αναπόφευκτα θα ανοίξει προσεχώς, καθώς ήδη παρατηρούνται μεγάλα ελλείμματα στην αγορά εργασίας, αλλά και στη δημογραφική ανάπτυξη της χώρας. [...] Μετά τα ερωτήματα της «Κ» σε κυβερνητικούς παράγοντες και αναλυτές της αγοράς, προκύπτει ότι η ελληνική οικονομία μεσοπρόθεσμα θα χρειαστεί 200.000 επιπλέον εργαζομένους στη γεωργία και στις ιχθυοκαλλιέργειες, 150.000 στη μακροχρόνια φροντίδα, 50.000 στον τουρισμό και εκατοντάδες χιλιάδες έξτρα απασχολούμενους στις κατασκευές, αφού ξεκλειδώσουν τα μικρά και μεγάλα έργα που τράβηξαν χειρόφρενο ή κατέβασαν στροφές, στην αρχή λόγω της πανδημίας και στη συνέχεια λόγω της εκτόξευσης στις τιμές των υλικών με ώθηση από την ενεργειακή κρίση.⁸

Τα παραπάνω εν τω μεταξύ δεν είναι μόνο σχέδια για το μέλλον, αλλά ήδη έχουν μπει σε λειτουργία. Αλλού μαθαίνουμε, για παράδειγμα, ότι 4.000 μετανάστες εργάτες από το Μπαγκλαντές συμφωνήθηκε να έρθουν το Νοέμβριο μετά από διακρατική συμφωνία Ελλάδας-Μπαγκλαντές για να δουλέψουν στα φραουλοχώρα της Μανωλάδας. Εκεί στη Μανωλάδα υπάρχουν 26.000 στρέμματα για καλλιέργεια φράουλας με τζίρο πάνω από 200 εκατ. ευρώ τον χρόνο, και «οι παραγωγοί ζητούν να τους βρούμε εργατικά χέρια από το Μπαγκλαντές και άλλες χώρες, καθώς χρειάζονται 5.000 επιπλέον εργαζομένους για να “τρέξουν”

τις καλλιέργειες», τονίζει ένας κρατικός αρμόδιος σε ένα άρθρο της Καθημερινής με τίτλο «Για μετανάστευση με έλεγχο και ανθρωπιά».⁹

Σε άρθρο του επόμενου μήνα μαθαίνουμε για μια αντίστοιχη παραγωγική διαδικασία στον χώρο της υφαντουργίας, η οποία όχι μόνο εμπλέκει την εργασία των μεταναστών αλλά και δίνει προτεραιότητα στο ελληνικό ρούχο (σε αντίθεση με τις πολυεθνικές της μόδας) αλλά και στην πράσινη ανάπτυξη (αμ τι!), καθώς τα ρούχα, ταξιδεύοντας λιγότερο από τον τόπο παραγωγής τους στον τόπο κατανάλωσής τους, αφήνουν μικρότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα!¹⁰ Η κυρία Φιόρη Ζαφειροπούλου, συντονίστρια του Fashion Revolution Greece και αφοσιωμένη οπαδός της «πράσινης και ηθικής οικονομίας», δεν παραλείπει να πει στην Καθημερινή ότι ξεκίνησε τη δική της εταιρεία σαν φασονάδικο με τρεις ραπτομηχανές που αρχικό στόχο είχε την...

ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών, αλλά και τη στήριξη των Ελλήνων ανέργων», ενώ στη συνέχεια, το 2015, μετέφερε το εργαστήρι της «σε καταφύγιο γυναικών, θυμάτων trafficking και το 2016 στο Κέντρο Φιλοξενίας Προσφύγων Λαυρίου. [...] Σήμερα διαθέτουν 15 μηχανές και άλλα συναφή μηχανήματα, ενώ έχουν αποκτήσει και σταθερή έδρα.

Θα έλεγε κανείς ότι πρόκειται για ένα κλασικό παράδειγμα καινοτόμου ανάπτυξης που συνδυάζει εθνικά συμφέροντα με ανθρωπιστική σως, υπό την εγγύηση που εξασφαλίζουν πάντα τα δισύλλαβα ονόματα των κυριών της αστικής τάξης.

Και οι καλές ιδέες συνεχίζονται σε εθνικό επίπεδο. Καλός ο ανθρωπισμός στα φασονάδικα αλλά ας μιλήσουν και οι αριθμοί:

Στις δομές υποδοχής προσφύγων βρίσκονται σήμερα 18.000 αιτούντες άσυλο –υπάρχει δυνατότητα για 53.000– από τους οποίους είναι σε θέση να εργαστεί το 50%. [...] Έχουν καταγραφεί εργοδότες οι οποίοι χρειάζονταν αλλοδαπούς εργαζομένους για περισσότερο από 9 μήνες, όμως τους έχασαν λόγω λήξης της προθεσμίας με βάση την κείμενη νομοθεσία. [...] Ήδη στα δημόσια έργα για μεγάλους οδικούς άξονες δεν βρίσκουν εργαζομένους, ψάχνουν κόσμο στη Μέση Ανατολή. [...] Το υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής συγκεντρώνει τις ανάγκες για εργατικά χέρια από κάθε περιφέρεια και υποβάλλει αντίστοιχα αιτήματα στις πρεσβείες χωρών που πληρούν τις προδιαγραφές. Όμως ο στοιχειώδης μηχανισμός μιας πρε-

Όπως και στο προηγούμενο σχετικό κείμενο δεν επιλέξαμε να βάλουμε φωτογραφίες μεταναστών που τράβηξαν αριστέροι (για να τεκμηριωθεί το δακρύβρεχτο της μετανάστευσης) ή μάπσοι (που συνήθως συνοδεύουν τις αστυνομικές επιχειρήσεις εναντίον των μεταναστών). Βάλαμε αφίσες και εξώφυλλα εντύπων που έβγαλε αυτή η συνέλευση τα τελευταία 14 χρόνια. Ο λόγος ίσως είναι προφανής. Οι φωτογραφίες συχνά απευθύνονται στο θυμικό του θεατή και δεν διευκολύνουν σε σχέση με το τι θα επιλέξει να θίξει κανείς πολιτικά, ενώ οι αφίσες δείχνουν τα πολιτικά ζητήματα που διάλεξε να θέσει μια συνέλευση ανθρώπων που μάλιστα έχει την ευκαιρία να τα

επισκεφτεί ξανά στο μέλλον με κριτική ματιά. Αυτό δεν αφορά βέβαια μόνο εμάς αλλά και τους αναγνώστες του περιοδικού! Κι όλα αυτά σε μια πολύ χαμηλή τιμή! Εδώ, στην εικόνα, το εξώφυλλο της μπροσούρας της *autonome antifa* τον Ιανουάριο του 2020.

Μπορεί να μην του φαινόταν, αλλά το τρένο και η παρανομοποίηση των μεταναστών έχουν μια μακρά σχέση. Δυο μέρες μετά το «ατύχημα» των Τεμπών, ένα τρένο παρέσυρε έναν μετανάστη κοντά στην Ξάνθη και βέβαια κανείς μας δεν το έμαθε, τουλάχιστον από τις ειδήσεις. Τα «ατυχήματα» σαν κι αυτό, εξηγούν οι μπάτσοι σε τοπικά ΜΜΕ, είναι συχνότατα γιατί οι μετανάστες, μπαίνοντας στη χώρα θέλουν να πάνε προς Θεσσαλονίκη ή Αθήνα, αλλά αποφεύγουν τις οδικές αρτηρίες για να μην εντοπιστούν από την αστυνομία και επιλέγουν αντ' αυτού τις σιδηροδρομικές ράγες. Κάθε τόσο, αν ψάξει κανείς, κάποιοι χτυπιούνται ή κομματιάζονται από τρένα γιατί από την κούραση του περπατήματος αντιλαμβάνονται αργά ότι το τρένο πλησιάζει. Από το 2012 εκατοντάδες χιλιάδες μετανάστες χρησιμοποιούσαν το τρένο για λίγες στάσεις, με ή χωρίς εισιτήριο, για να γλιτώσουν λίγο ποδορόδρομο ή για να πάνε σε μια άλλη πόλη που ακούσανε ότι έχει δουλειά. Ακόμα και στην περίπτωση του ατυχήματος των Τεμπών γράφεται από δω κι από κει ότι κάμποσοι μετανάστες υπήρχαν πάνω στο τρένο αλλά για κανέναν βέβαια, πέραν της περίπτωσης ενός Μπαγκλαντεσιανού και ενός Σύρου μετανάστη, δεν εμφανίστηκε κάποιος να τους αναζητήσει. Σχεδόν αόρατοι δηλαδή. Στη φωτογραφία του 2011 τα ΜΑΤ περιμένουν στην πλατφόρμα του σταθμού Λαρίσης να ξεχωρίσουν τους προς σύλληψη μετανάστες από τους Έλληνες επιβάτες.

σβείας συνήθως δεν είναι επαρκής για την εξέταση και διεκπεραίωση της πληθώρας των αιτημάτων, γεγονός που δημιουργεί χώρο για θεσμική παρέμβαση από το κράτος, προκειμένου να ενισχυθεί το οργανωμένο σκέλος εισαγωγής εργατικών χεριών από άλλες χώρες.¹¹

«Παράπλευρο κέρδος», συνεχίζει το ίδιο άρθρο,

θα είναι η ουσιαστική ενσωμάτωση αλλοδαπών που, ούτως ή άλλως, επιθυμούν να ζήσουν στη χώρα μας. Για τον σκοπό αυτόν, χρειάζεται ένα εθνικό πλαίσιο στρατηγικής για την καταγραφή και την επιμόρφωση ξένου εργατικού δυναμικού, σε συνδυασμό με μια κοινή ευρωπαϊκή πολιτική συντεταγμένης κατανομής του.¹²

Και για να πειστεί και ο πλέον κακόπιστος, προσκομίζονται και τα απαραίτητα στατιστικά που δείχνουν τα καλά της μεταναστευτικής εργασίας:

Η αναδιάρθρωση και ενίσχυση του εργατικού δυναμικού στην Ελλάδα είναι μάλλον αναγκαία με το βλέμμα στη μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή δυναμική της για τρεις λόγους, που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους:

α) Αντιστροφή της γήρανσης του πληθυσμού. Τα τελευταία 50 χρόνια, ο μέσος αριθμός γεννήσεων στην Ελλάδα έχει μειωθεί από 2,5 σε 1,3 ανά γυναίκα αναπαραγωγικής ηλικίας. Οι γεννήσεις έχουν μειωθεί από 157.000 το 1960 σε 84.000 σήμερα. Ο πληθυσμός έχει περιοριστεί κατά σχεδόν 400.000 άτομα και είναι ορατός πλέον ο κίνδυνος τη δεκαετία του 2030 να πέσει κάτω από τα 10 εκατ. Εξάλλου, το 2030 η Ελλάδα αναμένεται να είναι η πιο γερασμένη χώρα στην Ευρώπη, ξεπερνώντας την Ιταλία.

β) Χρηματοδότηση του ασφαλιστικού συστήματος και επίτευξη της δημοσιονομικής σταθερότητας. Σήμερα, αντιστοιχούν μόλις 1,7 εργαζόμενοι σε κάθε συνταξιούχο, έναντι 4,5 εργαζομένων σε κάθε συνταξιούχο τις παλαιότερες δεκαετίες. Το κράτος καταβάλλει με χρήματα φορολογουμένων σχεδόν το 50% της συνολικής ασφαλιστικής δαπάνης, η οποία ανέρχεται περίπου στο 14% του ΑΕΠ, δηλαδή σε περίπου 25 δισ. ευρώ.

γ) Υποστήριξη των επενδύσεων και των εργασιών που θα μεγεθύνουν την πίτα στην ελληνική οικονομία. Υπάρχουν σοδειές που δεν αξιοποιούνται και κατασκευαστικά έργα που καθυστερούν ελλείψει εργατικών χεριών. Εξάλλου, η δυσκολία εύρεσης εργαζομένων σε τομείς όπως η φροντίδα, δυνητικά δημιουργεί αντικίνητρο για την εργασία, ακόμη και για τις γεννήσεις.¹³

Εν ολίγοις, οι στατιστικές έχουν πάρει φωτιά. Τα αφεντικά και το κράτος βάζουν τα νούμερα κάτω και κοιτάνε πως θα τα βγάλουν πέρα μέσα στα δύσκολα χρόνια που έρχονται. Κοιτάνε δε ακριβώς τα ίδια θέματα που είχε θίξει και ο σύντροφος Χριστόπουλος και ο άλλος σύντροφος από το τνxs πριν δέκα χρόνια: βασικά ανάπτυξη και δημογραφικό (δηλαδή παραγωγικότητα, ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό). Καλά, και η δημόσια τάξη πού κολλάει; Ε, αυτό είναι εύκολο.

ΚΑΙ Η ΠΑΛΙΑ ΚΑΛΗ ΠΑΡΑΝΟΜΟΠΟΙΗΣΗ

Όλα τα παραπάνω διατυπώνονται πάντα υπό την απειλή του αμείλικτου φόβου να μην έρθουν στη χώρα για δουλειά – όπως είχε πει ο τότε υπουργός Ανάπτυξης Νίκος Δένδιας το 2014 – «κακής ποιότητας μετανάστες». Και με την ελπίδα ότι το κράτος θα δημιουργήσει έναν μηχανισμό ανθρώπινου δυναμικού όπου όλοι οι μετανάστες θα είναι καταγεγραμμένοι! Καταγεγραμμένοι και ελεγχόμενοι βέβαια... Εξάλλου, πέρα από την ανθρωπιά, χρειάζεται και ο έλεγχος!

Πλάι στην επείγουσα ανάγκη για εργατικά χέρια λοιπόν, δεν παύει ποτέ να υπονοείται η ανάγκη υποτίμησης αυτών των εργατών, η οποία διεξάγεται και θα συνεχίσει να γίνεται με τους παραδοσιακούς όρους υποτίμησης: την εγκληματοποίηση τους. Τις ίδιες ακριβώς μέρες που η *Καθημερινή* διέδιδε πως τα ελληνικά αφεντικά θέλουν 600.000 εργάτες, δημοσίευε και άρθρα επί άρθρων γύρω από εγκληματίες και φυλακισμένους μετανάστες. Συγκεκριμένα, γραφόταν – πάντα με την αρωγή στατιστικών μετρήσεων – ότι οι (μετανάστες) κρατούμενοι (ως διακινητές μεταναστών) στις ελληνικές φυλακές αριθμούν το 20,8% του συνόλου του φυλακισμένου πληθυσμού (2.223 άτομα). Και σκεφτόμαστε εμείς: μα 2.230 διακινητές στις φυλακές; Τι διάολο; Πώς βρέθηκαν τόσο πολλοί διακινητές;

Μια ματιά στο νόμο του 2014 όμως λύνει τις απορίες, καθώς:

κάθε μετανάστης που βρίσκεται στο πηδάλιο της βάρκας αντιμετωπίζει ελάχιστη ποινή φυλάκισης 10 ετών, ακόμη και αν αποδειχθεί πως δεν είναι διακινητής και πως δεν πληρώθηκε από τους υπόλοιπους επιβάτες, καθώς και φυλάκιση τουλάχιστον οκτώ ετών για κάθε επιβάτη της βάρκας συν φυλάκιση τουλάχιστον 15 ετών για καθέναν που έχασε τη ζωή του στο συγκεκριμένο ταξίδι – εξ ου και η τεράστια ποινή [σ.σ. 142 χρόνια φυλάκισης] που έλαβε ο Μοχάμαντ Χανάν Αμπντί...¹⁴

Ευτυχώς οι φιλεύσπλαχνοι δικαστές στο εφετείο έριξαν βέβαια την ποινή του στα 37 χρόνια... το οποίο σημαίνει ότι ο Μοχάμαντ θα αφηθεί ελεύθερος μιας και εξέτισε ήδη τα δυόμισα χρόνια «με άψογη διαγωγή και 450 μεροκάματα».

Οι διακινητές σαν τον Μοχάμαντ είναι λοιπόν η δεύτερη μεγαλύτερη ομάδα των φυλακών, με πρώτη αυτή των καταδικασμένων για εμπορία ναρκωτικών (2.508 άτομα) και τρίτη αυτή των καταδικασμένων για κλοπές, διαρρήξεις, ληστείες 23,6% (2.520 άτομα). Και εμείς φανταζόμαστε ότι οι μετανάστες υπερεκπροσωπούνται και στις δυο αυτές άλλες κατηγορίες. Για την ακρίβεια, δεν χρειάζεται καμιά ιδιαίτερη φαντασία, το γράφει και η *Καθημερινή* ότι το 57,8% του συνόλου των φυλακισμένων στις ελληνικές φυλακές είναι μετανάστες, ενώ δεν πρέπει να ξεχνάμε επίσης ότι τόσο στις φυλακές γυναικών στη Θήβα όσο και αλλού στην επαρχία υπάρχουν πτέρυγες γεμάτες Ρομά και Ρομνί.¹⁵

Την ίδια ώρα δηλαδή που θα φτιάχεται η... ηλεκτρονική πλατφόρμα προσφοράς και ζήτησης εργασίας για μετανάστες, μια δουλειά που κάνει ήδη χωρίς πλατφόρμα το υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής – μια άλλη στατιστική, απ'

τα υπουργεία Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, θα φροντίζει να κρατάει ψηλό τον αριθμό των φυλακισμένων σε κρατητήρια, κέντρα κράτησης και φυλακές. Γιατί ναι μεν τα ελληνικά αφεντικά θέλουν 600.000 εργάτες, αλλά τους θέλουν πάμφθηνους. Γιατί ναι μεν το κανονίζουν με τις πρεσβείες άλλων χωρών, αλλά να οι πρεσβείες την κάνουν αργά αυτή τη δουλειά. Συνεπώς, την ώρα που το ελληνικό κράτος παριστάνει πως δεν έχει κανένα θέμα με τα σύνορά του και η μετανάστευση είναι ένα ξεχασμένο ζήτημα, η μαζική παρανομοποίηση των μεταναστών καλά κρατεί. Όχι μόνο γεμίζουν τα κατά τόπους στρατόπεδα με χιλιάδες μετανάστες, αλλά συντηρείται σε ψηλό ρυθμό και η διαδικασία της εγκληματοποίησης των όσων γλιτώνουν τα στρατόπεδα. Για την ακρίβεια, κάμποσους τους περιμένει η φυλακή και άλλους τόσους και περισσότερους τους ψάχνουν οι λογίων-λογίων μπάτσοι!

ΕΜΠΡΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ! (Ή ΕΣΤΩ ΝΑ ΒΓΑΛΟΥΜΕ ΤΟΝ ΧΕΙΜΩΝΑ!)

Κατόπιν τούτων, καταλαβαίνουμε γιατί έφαγε τέτοια πρεμούρα ο ελληνικός Τύπος, πανελλαδικός και τοπικός, σε σχέση με το ζήτημα της έλλειψης εργατικών χεριών. Τα αφεντικά ζητάνε από το ελληνικό κράτος να οργανώσει την εργασία των χωραφιών και των βιοτεχνιών τους μέσω μεταναστών εργατών! Το πράγμα βέβαια δεν αφορά μόνο τα μικροαφεντικά, όπως γράψαμε και στο προηγούμενο κείμενο, στην ενότητα περί εσόδων από το Ταμείο Ανάκαμψης. Οι τράπεζες είναι σε μεγάλο βαθμό οι διαχειριστές αυτών των κονδυλίων. Σε μια συνέντευξή του τον περασμένο Δεκέμβριο, ο αναπληρωτής CEO της Eurobank έλεγε ότι οι πέντε τομείς ανάπτυξης που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν προνομιακά από τις τράπεζες είναι α) τα μεγάλα δημόσια έργα, β) οι ενεργειακές επενδύσεις, γ) η κατασκευή τηλεπικοινωνιακών δικτύων, δ) ο τουρισμός, ε) η καινοτομία βιομηχανία με εξαγωγικό προσανατολισμό. Οι μετανάστες είναι προφανές ότι θα αποτελέσουν τα φτηνά εργατικά χέρια τόσο σε αυτές τις δουλειές όσο και στον πρωτογενή και τις «υπηρεσίες φροντίδας» που προαναφέρθηκαν. Υποτίθεται ότι μέσα σε όλα αυτά το «στοίχημα» για τον ελληνικό καπιταλισμό είναι η «αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου», όπως λέει ο κ. CEO.¹⁶ Ή τουλάχιστον να τη βγάλει για άλλα δέκα χρόνια, θα προσθέταμε.

Στο προηγούμενο τεύχος μιλήσαμε για έναν κόσμο διακρατικών ανταγωνισμών και οξυμένης κρίσης, στον οποίο το «μεταναστευτικό» είναι ένα απολύτως χρήσιμο εργαλείο τόσο σε επίπεδο κρατικής και τοπικής χρηματοδότησης όσο και σαν μοχλός πίεσης για την περίφημη γεωπολιτική θέση του ελληνικού οικοπέδου: απέναντι στην Ε.Ε. (και τις ΜΚΟ της), τα μεσογειακά κράτη, την Τουρκία. Επιχειρώντας να δούμε την κάτοψη του μεταναστευτικού σχεδίου συμπεραίναμε για άλλη μια φορά ότι τα ελληνικά αφεντικά και οι πολιτικοί τους εκπρόσωποι, πουλώντας το προφίλ του «απροετοίμαστου και ανοχύρωτου κράτους», επιδεικνύουν διαλεχτές οργανωτικές δυνατότητες της εργασίας των μεταναστών και άριστες ικανότητες οικονομικής οργάνωσης των συλλογικών τους συμφερόντων.

Συνεχίζοντας, εδώ μιλήσαμε για το όραμα των αφεντικών μας! Δηλαδή τον τρόπο που φαντάζονται να αποφύγουν το ξέσπασμα μιας κατάρρευσης. Στη συγκυρία του κλεισίματος του κάθε έθνους-κράτους στον εαυτό του, αλλά και της δημιουργίας μιας νέας πιο «κλειστής παγκοσμιοποίησης» που θα έχει μέσα της λιγότερο ρώσους και κινέζους, η ελληνική οικονομία στρέφεται – ακολουθώντας γενικότερες τάσεις και στο μέτρο που της αναλογεί – στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, στη γεωργία και τη βιοτεχνία-μεταποίηση. Ουκ ολίγα δημοσιεύονται περί «σιτάρκειας» από δημοσιογράφους και πολιτικούς, ουκ ολίγα λέγονται περί απεξάρτησης από την Κίνα και τη Ρωσία, ο κόσμος μας πράγματι έχει έρθει τούμπα και μέσα σ' αυτό εννοούμε και την περιβόητη «αλλαγή παραγωγικού μοντέλου» και έναν νέο διεθνή καταμερισμό εργασίας ανά κράτος, περιοχή και διακρατικό μπλοκ. Και πώς αλλιώς άλλωστε θα μπορούσε ο «δυτικός κόσμος» άραγε να ξεπεράσει τους παραγωγικούς ρυθμούς της μονοκομματικής Κίνας με τα εκατοντάδες εκατομμύρια εργάτες και την αχανή επιφάνεια και πηγή πρώτων υλών, αν όχι με την αθρόα υποτιμημένη εργασία των μεταναστών – και έπειτα ολωνών μας;

Από την άλλη, ανάμεσα στα οράματα των κρατών και την πραγματοποίησή τους, τα σχέδια των αφεντικών μας πολύ συχνά τσακίζουν. Είτε γιατί δεν μέτρησαν σωστά τα αντίπαλα συμφέροντα είτε τις από τα κάτω αρνήσεις που συνάν-

τησαν στο δρόμο. Απ' αυτή τη σκοπιά πάντως, η ιδέα περί δύσκολου Χειμώνα είναι ιδιαίτερα συσκοτιστική γιατί εμπεριέχει την υπόνοια ότι οι παραπάνω δομικές δυσκολίες των αφεντικών – που φορτώνονται στην πλάτη μας – έχουν ορίζοντα τριμήνου. Και τάχα πως μετά έρχεται η Άνοιξη. Στην πραγματικότητα, όπως συνέβαινε και στα χρόνια του ιού, έρχονται πολλά τρίμηνα σαν κι αυτό. Μετά τον Χειμώνα έχει κι άλλο Χειμώνα. Εκτός εάν...

1. Σαββόπουλος: «Να μεταφερθούν οι λαθρομετανάστες σε νησιά με χαμηλό πληθυσμό» (audio), *ifo*, 18/5/2011.
2. Γιώργος Πήτσας, «Τι είπε λοιπόν ο Σαββόπουλος;», *tvxs*, 21/5/2011.
3. «Ενάντια στο φυλετικό ρίσκο: Ιθαγένεια: ο κρίσιμος μάγιστρας της πολιτικής κοινότητας», Δ. Χριστόπουλος, περιοδικό *ΧΡΟΝΟΣ* τχ 1, Μάιος 2013.
4. Από τα «κύματα» της πανδημίας στις «ροές» των μεταναστών. Η διαχείριση της μετανάστευσης μέσα από «δράμα» και φράγκα, *antifa* # 83, 12/2022.
5. Αλ. Τσίπρας: «Πρωτιά του ΣΥΡΙΖΑ στις εκλογές για την νέα αλλαγή στον τόπο», *www.syriza.gr*, 18/9/2022.
6. Ντ. Δασκαλοπούλου, «Ευπρόσδεκτοι για τους εργοδότες οι πρόσφυγες», *ΕΦΣΥΝ*, 8/12/2022.
7. Και τα δύο αυτά άρθρα μπορούν να βρεθούν στην *Καθημερινή* στις 10/10/2022.
8. Βασίλης Κωστούλας, «Ζητούνται (χιλιάδες) χέρια, παρά την ανεργία. Αμεση ανάγκη για εισαγόμενους εργάτες», *Καθημερινή*, 10/10/2022.
9. Νίκος Κωνσταντάρας, «Για μετανάστευση με έλεγχο και ανθρωπιά», *Καθημερινή*, 30/10/2022.
10. Ιωάννα Φωτιάδη, «Ρούχα με πράσινο διαβατήριο», *Καθημερινή*, 1/11/2022.
11. «Ζητούνται (χιλιάδες) χέρια...», ό.π.
12. Στο ίδιο.
13. Στο ίδιο.
14. «Οι δικαστικές περιπέτειες ενός σομαλού “διακινητή” στη Λέσβο», *Το Βήμα*, 29/1/2023.
15. Βλ. «Φυλακές: Για διακίνηση μεταναστών 1 στους 5 κρατούμενους», *Καθημερινή*, 6/10/2022 και «Γέμισαν οι φυλακές με διακινητές μεταναστών», *Καθημερινή*, στο ίδιο φύλλο.
16. «Στοίχημα η αλλαγή παραγωγικού μοντέλου», *Καθημερινή*, 4/12/2022.

Η αφίσα αυτή κολλήθηκε τον Μάιο του 2011 σε όλη την Αθήνα, σε μια περίοδο που το να βγάζεις και να κολλάς αφίσα ήταν υποτίθεται απαγορευμένο από τις συνθήκες. Λέγοντας «σε όλη την Αθήνα» εννοούμε και τον Άγιο Παντελεήμονα, όπου επίσης ήταν υποτίθεται απαγορευμένο από τις συνθήκες να κολλάς αφίσες. Οι «απαγορευτικές συνθήκες» ήταν το σε αραστή συνεργασία μπάτσων και νεοναζί πογκρόμ του Μάη του 2011, με επίκεντρο τον Άγιο Παντελεήμονα, με τουλάχιστον έναν νεκρό και κάμποσες εκατοντάδες τραυματίες μετανάστες. Η αφισοκόλληση αυτή έδειχνε με λιτό τρόπο πόσο μούφα ήταν η πολυδιαφημιζόμενη εκ δεξιών και αριστερών κυριαρχία των νεοναζί στους δρόμους, ειδικά σε περίπτωση που κάποια οργανωμένη δύναμη ήθελε να πιάσει «δημόσιο χώρο». Εκ των υστέρων σκεφτόμαστε ότι, ταυτόχρονα, αυτή η αφίσα έδειχνε μια απολύτως χρήσιμη κατεύθυνση σκέψης σε συνθήκες γενοκτονίας: Άρα ότι έχει νόημα να τη θυμόμαστε και σήμερα.